

TAPOLCZAI LAPOK

EZELŐTT TAPOLCZA ÉS VIDÉKE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: SZIGETHY ÖDÖN. KIADÓ ÉS TULAJDONOS: LÖWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 korona 50 fillér.

Megjelenik minden vasárnap.

Hirdetések árszabály szerint.
Nyílt-tér sora 1 korona.

Hogyan olvassunk ujságot?

A háboru első hónapjaiban a tapolcai emberek között mutatkozó ujságéhséget most a nyomtatott papiros iránt való bizonyos közönyösség követte. Az emberek némely fajtája az ujságolvasástól való tartozkodást most szinte érdemnek tartja. Mindenkinék hirdeti: a legjobb, ha nem olvasunk lapokat és semmit sem hallunk erről a gyalázatos háboruról. Fejét, a strucchoz hasonlóan, a homokba dugja és nagyon okosnak képzei magát.

Az embereknek ehhez hasonló rokonfajtája az a rész, amely azt hiszi, hogy böles lett. Ezek a háboru kezdetén minden szenzációs tudósítást sóváran lenyeltek és valamennyire megesküdtek. Az orosz forradalomra, az ir fölkelésekre, az egyiptomi és délafrikai lázadásokra, az orosz hadsereg teljes bomlására, az Angolország és Franciaország közötti egyenetlenségekre és más hasonlókra esküt tettek volna. Azután a saját álmaikban csalódva, most már nem akarnak semmiről sem hallani. Azt mondják, hogy a francia és az angol ujságok csalnak és a magyar lapok ugyanezt teszik. Bár a háboru kezdete óta nem láttak angol vagy francia lapot és sohasem vizsgálták meg, hogy a magyar ujságok hogyan hazudnak, azonban a háboru megzavarta a kényelmüket, nincsen meg a reggeli kávéjukhoz a friss, ropogos zsemlye és ezért e világtörténeti idők eseményei iránt nem érdeklődnek. Megvárják, amíg a háboru befejeződik és ha majd esetleg győzelmi ünnepélyeket kell tartani — akkor ismét a helyükön lesznek.

A megharagított ujságolvasók valamennyien az ujságolvasóknak azon fajtájához tartoznak, akik mindig megesküsznek arra, ami a fehér papíron fekete nyomással megjelenik. Az egyik nap azt beszélük, hogy a legközelebbi héten ez és ez történik. Ha azt feleljük nekik, hogy ezt a tervet nem kötik a magyar ujságírók orrára s ez a hír egyébként is valószínűtlen, akkor megmaradnak amellett, hogy: „hiszen az ujságban olvastam”. Ami nyomtatásban megjelenik, azt szentirásnak tartják.

Természetes, hogy minden gondolkodó embernek most még inkább kell ujságot olvasnia, mint a békés időben. Mert most részvétlenül és ítélet nélkül maradni, az már a teljes korlátoltság elismerését jelenti. Azonban az ujságolvasáshoz nemcsak szemek kellene, hanem ész is. Minden lapot bíráló szemmel kell olvasni, már azért is,

mert tudhatjuk, hogy a lapok minden dologról a saját véleményüket mondják el és ők éppen úgy nem lehetnek tárgyilagosak, mint akármilyen más ember. A bíráló elővigyázatosságnak ezt a mértékét a legtöbb ujságolvasó már régen megszerezte: különböző lapok összehasonlításával.

De sokkal bírálóbb módon kell olvasnunk az ujságok tudósításait. Itt arról van szó, hogy a hiteles tudósításokat megkülönböztessük a pusztá híresztelésektől. A német és az osztrák-magyar hivatalos tudósítások, tényeket jelentenek. Bár ezek a tudósítások föltétlenül hitelt érdemlők, még e jelentéseket is kiegészíthetjük az elleneséges államok tudósításaival.

Egészen más például azonban az, ha valamelyik lapban azt olvassuk, hogy az ellenség legfelsőbb haditanácsa elhatározta X város kiürítését. E jelentésnél az olvasó rögtön tudhatja, hogy ellenségeink hadvezetősége éppen úgy nem fecseg a terveiről, mint az osztrák-magyar hadvezetőség. Az ujság nem mellőzheti az összes kétséges híreket. Igen fontos ujságok először csak híresztelések gyűjteménye jutnak a lapokba, melyek csak később nyernek hivatalosan megerősítést. A tudós várhat, amíg biztos tudomást szerez a tényekről, az ujságok azonban nem, különben tudósításaikkal elkésnek.

A bírálatot gyakorló ujságolvasó azonban, ha a hír forrása meg van jelölve, bizonyára meg tudja találni, hogy a tudósítás milyen mértékben érdemel hitelt.

Gyakran halljuk azt, hogy a lapok a cenzura miatt *nem írhatják meg az igazat*. Bár a sajtószabadság korlátozva van, azért ez a híresztelés nem felel meg a tényeknek. Igaz ugyan, hogy némelyik dolgot el kell halogatni, sok dolgot csak sejtetni lehet, de azért *nem muszáj okvetlenül hazudni*. Erre a cenzura egyetlen lapot sem kényszerít. Az olvasónak épen ezért figyelnie kell, meg kell tanulnia a sorok között olvasni. Aki a lapokat több figyelemmel olvassa, mint azt békében tette, az könnyen tájékozódhatik.

Szóval, aki a lapokat nyitott szemmel olvassa és az olvasottakon gondolkodik, az a biztosat, a lehetségeset el tudja választani fantasztikus meséktől és a hazugságoktól, az nem fog vak hittel megesküdni minden nyomtatott szóra és nem fordul el megvetéssel a lapoktól. Az ilyen ujságolvasónak nagy haszna lesz a lapok olvasásában, mert úgy olvassa a lapokat, amint azokat a békében és különösen most a háboruban olvasni kell: *a saját józan, bíráló eszével!*

Sz.

Községi gyűlés.

Tapolca nagyközség képviselőtestülete f. hó 2-án tartotta ez évi első gyűlését, amelyen Győry János községbíró üdvözölte az egybegyűlteket, egyuttal boldogabb újévet kíván a képviselőtestületnek.

A gyűlés Varga Anna tapolcai illetőségét elutasítja és tudomásul veszi, hogy alispán Mohos Annát tapolcai illetőségűnek mondja ki.

A Balatoni Szövetség felhívására a tervbe vett Balatoni Élelmező Szervezetbe nem lép be. Kovács Ferenc rendőr korpótlék iránti kérvényét elutasítja. Sós Gábor községi kocsisnak 1916 január 1-től 60 korona évi lakbért megszavaz.

Tudomásul veszi a törvényhatósági bizottságnak határozatát, mely szerint a községnek a jegyzők részére 1915. évre megszavazott drágasági pótlék ügyében hozott határozatát jóváhagyja.

Pressing Gábor téglaházi bérlő kérelmére az 1916. évi első negyedévi bért elengedi.

Kiutalja a tapolcai zárdában fölmerült 302 korona 40 fillér javítási költséget azzal, hogy a jövőben még a sürgős javításokat is előbb jelentésék be.

A beteg Bernát Károly községi tüdőoltó részére december havi fizetését kiutalja.

A „Vármegye“ kérelmére elhatározza, hogy Horváth Jenő főjegyzőnek és Németh Jenő jegyzőnek fizetésük 10 százalékát az állami drágasági pótlék kiegészítéséül megszavaz 1916 január 1-től az év végéig, mely már a folyó évi községi költségvetésben nyer fedezetet.

A harmadik hadikölcsönre a község 1200 koronát jegyez és pedig 200—200 koronát a Munkássegély- és Bacsányi János-alap 100 koronát a Tüdőoltó-alap és 700 koronát a Törzsvagyon-alap javára.

Ezután Neményi Géza előljáró veszi át a gyűlés vezetését. Előadja főjegyző, hogy községbíró, pénztáros és gazda fizetése emelésében ma a képviselőtestület jogérvényes határozatot hozhat.

A tárgy névszerinti szavazás utján nyert elintézés, mely szerint 23 szóval a községbíró fizetését 800 koronáról 1000 koronára, a pénztáros fizetését 700 koronáról 800 koronára, a gazda fizetését 300 koronáról 400 koronára felemeli 1915 január 1-től és ez szerint módosítja a szervezési szabályrendeletet.

Horváth Jenő főjegyző megköszönve a képviselőtestület 1915. évi támogatását, nekik boldogabb újévet kívánva, a gyűlés befejeztetett.

Levél a háboruból.

H. Gyula orvosnövendék, önkéntes őrmester az alábbi levelet írta munkatársunkhoz az északi harcterről:

Kedves Barátom!

A háboru 17-ik hónapjában járunk, kezd az egész nem aktuális lenni. Legalább mi úgy megszoktuk, hogy a „Börze,” vagy „Apróhirdetések” rovatát kétszer olvassuk át, amíg egy-egy háborus históriára rászánjuk magunkat. De mivel a katonákkal szemben most igen elnézők odahaza, fölhasználom az alkalmat, a kedvező hangulatot, a zsákmányolt tintát és tollból készült tollamat, pár percig a háboruval foglak untatni.

Illetőleg itt most már pár hete béke van. Nem mondom, hogy nagyobb csend volna, mint a hazai faluk főutcáin, az élet biztonsági állapotok nincsenek egészen olyanok, mint például Pesten a Zrínyi-utcában, tehát az a napi 30—40 srappelt, meg gránát, egy-két szalvé és az időközönként egymagában busan füttyölő golyó, nem háboru a 38-as bakának. Jó kedvvel építkeznek, van olyan állása, hogy minden ember valóságos vár-urnak képzelheti magát. Jövő tavaszig nem szándékozunk előbbre menni. De elég is volt egy szuszra a Kárpátokból Galicián keresztül bemaschierozni Wollhyniába. Hosszu ut, nehéz harcokba került, hanem annál nagyobb megelégedéssel tekint rája vissza a tábori postán frissen kapott szüzdohányát vigan pöfékelő, „cukros Mollináry”. Hej, nem gondolta volna két év előtt, hogy valamikor az őszi szántás helyett orosz földet forgat. Bizony megváltozott a világ. De ha tovább nem változik, akkor mi nem bánjuk meg. Pedig így kell maradnia, mert hiába nem ástunk itt várakat, nem huztunk drótot és valamire való még a puska is a kézben, a bajonett is a puskán, no meg azután azt sem szabad elfelejteni, hogy jó kéz markolja azt a szuronyos fegyvert. Hogy milyen jó kéz, kemény ököl, azt az a muszka vedetta már valószínűleg hírül is adta odaát, akit Vasgyál József ezüst medáliás vitézünk, akár van megengedve a genfi egyezményben, akár nincs, alaposan fölpofozott.

Ugy történt a dolog, hogy koromsötét este lévén, a vedettákat a drótsövények elé jóval messzebbre kellett kiküldeni, mint egyébkor. Már nappal kinézték a helyet: az orosz állások vannak 500 lépésnyire, a mi drótkerítéseink legkülső sora pont 200 lépés. Azontul kell még menni 30—40 lépést, ott van a korábbi ütközetekből egy régi Deckung, a figyelő, abba helyezkedjék bele. Vasgyál József, aki ezt a megbízást kapta, nem a legjobb kedvvel indult neki. Haragudott, mint ő mondta „örjásian” a muszkára. Hogyisne! Két órára „abtrét” a pipának. Pedig, de finom kis pipa, menázi után gyujtott rá és még most sem égett ki az lsten akárhova tegye azt a „csujest,” miatta nem szivhatja végig. Dehát parancs parancs, gyerünk. A pipát biztonság okáért otthon is hagyja, mert nem áll jól magáért, hiszen olyan nagyszerű szerszám. Lassan ég, tüze nem is látszik, a füstje meg épen csukaszürke. No, mindegy, ballagunk! Megindult Vasgyál, mintha odahaza a földre nézne ki, vagy vadászni menne, (persze igazolvány odahaza sem szükséges hozzá) úgy lépegetett. Hamarosan el is vészett a sötétségben. — Pár pernyi csend után egyszer csak mintha valaki jajgatna odakinn, nemsokára rá az orosz hatalmasan kezd tüzelni, a főhadnagyunk gyorsan intézkedik. „Mindenki a fegyveréhez, két ember menjen ki, mi van a vedettával? A század többi részén föl kell venni a tüzet.” Mindez egy pillanat alatt megtörténik, de közben már jön is be Vasgyál József. Nagy fölháborodástól resignált hangon kezdi: „Főhadnagy urnak alásan jelentem a Deckungomban már benn feküdt a muszka vedetta, mégpedig aludt a disznó. Nem is tudtam, mi van ott, csak megrugtam, éreztem, hogy valami puha. Nehezen ébredt föl, mindjárt elkezdett jajgatni, megijedt, mivel alváson csiptem. Mondott valami hosszú verset, de nem értettem. Rászóltam,

dole puska sógor. Erre még jobban elkezdte, „Bozse, Bozse.” Féltem, hogy meghallják, hát adtam neki egy pofont. Irtó jajgatást kezdett, kapott is még egypárat, hanem közben igen erősen kezdtek már löni a nagy jajgatásra és mire észrevettem, a nagy sötétségben meglógott a gazember. Csak a puskáját hoztam be.” A századnak nem igen tetszett a dolog. „Kár volt fölköltetni, hogy is bánhat valaki így a „vendéggel.” A főhadnagyunk ellenben a foglyot reklamálta. Mégis szégyen, hogy elmenekült.

Két napig mintha rossz kedve lett volna Vasgyálnak, de negyednap reggelre szeles, havas, sötét éjszaka után egy orosz fogollyal jelentkezett a komp. kommandónál. Nem árulta el hol vette, de némelyek azt mondják, egész az orosz Stellungokig ment érte.

Meg is kapja a második ezüst érmet is.

Hanem a század erősen tart tőle, hogy megszökik a ruszi, mert már a saját Deckungjában sincs biztonságban. Az pedig nagy baj volna, mivel akkor mehetünk utána, pedig ebben a rossz időben a legjobb „ithon.”

Még jobb volna azonban „otthon.”

Sokszor szívélyesen üdvözlöl

Gyula.

Időszerű jegyzetek.

A tisztító háboru! Milyen régen dul már a háboru, mennyi mindenre tanította az embereket, micsoda tanulságokra ébredtünk, mennyire megváltoztunk, miket láttunk, hallottunk el se lehet mondani. Ha vége lesz egyszer a nemzetek szörnyű mérközésének és a világ új térképe fölött érzett örömök és fájdalmak is elsimulnak, ha mind kibékülünk és újra szabad érezni és gondolkodni: valaki talán majd kiszámítja ezeket az eredményeket, amit a világháboru, a sok vér és a szenvedés az egész emberiségre hozott. Az álmodozók azt hiszik, hogy jobbak leszünk a megpróbáltatások után, az emberi szivekből ki lesz irtva az okatlan szigorúság, a kicsinyesség és az áskálódás, elnézők leszünk egymás iránt, tudni fogunk lemondani és megbocsátjuk egymás gyarlóságát.

Ma e rettentő háboru közepében a nagy idők és a győzelmek lázában a küzdelem tizenhetedik hónapjában a javulás semmi jelét sem látjuk. Ellenkezőleg, az emberek gonoszabbak lettek. A háboru a nagy családok új lehetőségét nyitotta meg, amelyeket nem hagynak kihasználatlanul. Új foglalkozást is alapított a háboru: a névtelen följelentést, s ma Tapolczán is, meg másutt is egy csomó férfi és nő reggeltől estig névtelen följelentéseket ír azok ellen, akik itthon vannak, szegény, beteg, kiszuperált emberek ellen, fölmentettek ellen, boszúból, gyűlöletből, irigységből, kéjből. A többi rosszat nap-nap mellett alkalmunk van tapasztalni, talán több is mint amennyit itt föl tudnánk sorolni.

A lisztcsempészség vége. Mindnyájan tudjuk, hogy úgy az itt volt ulánusok, mint idegen utazók, kereskedők, magánosok nagymennyiségű finom lisztet szállítottak el utazótáskájukban, postacsomagokban Zalamegye területéről. Ezekről a visszaélésekről végre tudomást szerzett a belügyminiszter, aki utasította Zala vármegye alispánját, kísérje figyelemmel a lisztcsempészesi tüneteket és észleleteiről tegyen jelentést. Az ország összes alispánjai arról számoltak be, hogy a nagy hasznót hajtó lisztcsempészség általános az egész országban. E jelentések alapján a kereskedelmi miniszter a múlt héten szigorú rendeletet bocsátott ki, nemcsak a lisztnek hanem a szalonának, hájnak, zsirnak és sertéshusnak postán való kivitelét tiltotta el az ország területéről. Bárcsak néhány hónappal előbb jött volna e rendelet, ugyan még mindig kellő időben van.

Szomorú farsang. Vizkereszt napjával már a második háborus farsangot kezdtük.

Amikor még a szivekben a béke és a zavartalan öröm lakott, a csörgősapkás Carneval herceg érkezését bohó jókedvvel, mosolygó arccal fogadták s az ifjuság lelke csapangott a szilaj örömtől, mellyel a tánc mámorára már jólre lábba ejtette a fiatal nemzedéket. A jókedvnek és a vidámságnak szelleme csüggedt szárnyakon száll s a farsang szomorú lesz az idén. Olyan szomorú, aminővel kezdődött, esős, lucskos, ködös hangulatban. De kinek is jutna most eszébe táncolni, vigadni? Most csak a frontokon folyik a nagy tánc, ahol ma az olaszt, holnap a muszkát, holnapután meg az angolt és franciát táncoltatják báltermeink legendás hősökké nőtt leventéi.

HIREK.

Tábori lelkész. A hadvezetőség Szabó Sándor tapolczai káplánt, lapunk ékeztollu munkatársát, tábori lelkésszé kinevezte. A dispositió azonban későbbi intézkedés lesz.

Huszas honvédtisztek előléptetése. Öfelségének ujesztendő napján kelt legfelsőbb elhatározásával a nagykanizsai 20. honvédszolgálat zászlósa közül tizennyet hadnagyokká előléptetett, akik között van a mi földink is, özv. Vajda Lajosné tapolczai lakos fia, Vajda Lajos, aki már több vitézségi érem tulajdonosa.

A Magyar Gazdaszövetség előadásai a tapolczai járásban. A Tapolczavidéki Gazdakör kérelmére a Magyar Gazdaszövetség a tapolczai járás nyolc községében előadást rendez. Az előadásokra a Gazdaszövetség központi tisztviselőit küldi ki, az előadások tárgyai az időszerű gazdasági kérdésekről szólnak. Az első előadások folyó hó 16-án lesznek Tapolczán és Diszel községben, amelyeket dr. Schandl Károly a Gazdaszövetség titkára tart.

A közhadseregbeli tanítók szabadságolása. A honvédelmi miniszter közszolgálati érdekből tudvalevőleg szabadságolta a népfelkelő tanítók és tanárok egy részét. Ezt a szabadságolást most a hadügyminiszter a közös hadseregben szolgáló segédszolgálatra minősített, legénységi állományu tanfériakra is kiterjesztette.

Nyilvános köszönetek. A Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókja céljaira ujabban adakozni szívesek voltak: *Heller Ignác* ur és neje 100 koronát; *Hertelendy Ferencné* urnő 60 koronát, mint a nevet viselő ágy-alapítvány folyó havi részletét; *Lewinstein Miksa* ur Révfülöpről 50 koronát; *Neményi Géza* ur újévi üdvözlések megváltása címén 30 koronát; *özv. Szalay Bálintné* urnő Rízpusztáról 20 koronát; *özv. Buzás Dávidné* urnő 20 koronát; *Berger Vilmos* és *Neményi Géza* urak fogadásból kifolyólag 10 koronát; *Rónay Pál* ur Zalahalápról 6 koronát; *Csöndes Józsefné* urnő bort; *Weiler Kálmánné* urnő almát és diót; *gróf Deym János* ur bort és 1 zsák búzát; *Krausz Emil* ur 1 kocsit fát. A kegyes adakozók fogadják adományaikért ezuton hálás köszönetünket.

Az Elnökség.

Életbelép a kenyérjegy. A kormány ezen rendelete szabályozza a kenyér- és lisztfogyasztást. A rendelet szerint, holnaptól kezdve, mindenkinek 240 gramm kenyérre, vagy lisztre van igénye naponként. A kenyérjegyrendszer életbeléptetésének részleteit Zalavármegyére az alispán megállapította. Ez szerint a nehéz testi munkával foglalkozók részére a 240 gramm 300 grammra emelhető fel. Östermeléssel foglalkozók naponként és fejenként 400 grammot használhatnak fel. Öt gramm liszt hét gramm kenyérnek számítható. Akiknek lisztkészletük van, sem liszt-, sem kenyérjegyre nem tarthatnak igényt. Kávéházakban vendéglőkben étkezők csak kenyérjegy ellenében kaphatnak kenyert. Akinek nagyobb készlete van, mint amennyi a jövő év augusztus 16-ig való szükséglete, az köteles rendelkezéseire bocsátani.

ben a béke és a zavarcsergősapkás Carnevaló jókedvvel, mosolygó ifjúság lelke csapangott mellette a tánc mámorette a fiatal nemzedéket, vidámságnak szelleme száll s a farsang idején. Olyan szomorú, erős, lucskos, ködös éjszaka is jutna most eszébe, most csak a frontokon, ahol ma az olaszt, holnapután meg az áncolatjátják báltermeink t leventéi.

REK.

A hadvezetőség Szabó piánt, lapunk ékeztollu elkésszé kinevezte. A főbb intézkedés lesz.

Hadidót fizető tapolczai polgárok mult-kori kimutatásából kimaradtak dr. Berger Sándor és dr. Kovács Vilmos.

Katonák szórakozása. Az Erzsébet kórházban elhelyezett sebesült katonák nemcsak a leggondosabb ápolásban részesülnek, hanem szórakozásukról is gondoskodnak. Dr. Kovács Vilmosné a Vörös-Kereszt tapolczai fiókjának elnöknője jó szívénél adta tanujelét, midőn fennjáró ápolójait a helybeli mozgószínházba beváltotta. Hisszük, hogy a nemes cselekedet, mint már sok más, követsére talál.

Harctéri levelek. Háborus terjedelmű lapunkat örömmel olvassák a tapolczai és vidéki katonáink a harctéren. Ujabban R. A. köztársasági lakos írja le a zalai fiúk hősiességét. Megemlékezik azon jó bánásmódról, amelyben a csapatok a vezérek részéről részesülnek. Kívánjuk, hogy további kitartással és hősiességgel a magyar névnek és a zalai fiuknak becsületet szerezzenek és majdan győzelmesen térjenek vissza otthonukba.

Kisapból hadnagy. Nemes Ernő a háboru előtt a veszprémi szeminárium növendéke volt. A világháboru kitörésekor az ifjú levitakardot kötött, bevonult a 18. gyalogezredhez. Közel egy éve, hogy a harctéren hősiességgel küzd s nem régen soron kívül hadnagy lett vítérségeért.

A kukoricakenyér. Hir szerint a kormány januárban ismét elfogja rendelni, hogy az üzletekben kenyérlisztet csak kukoricaliszttal keverve szabad kiszolgálni s a pékek is csak ilyen keverékből készült kenyeret süthetnek meg. A lisztből bőséges készletünk van ugyan még s Romániából is éppen most vesszük át az óriási készleteket s csupán az okos előrelátás parancsolja a keverés elrendelését. A buzalisztbe 35 százalék kukoricaliszt fog kerülni, tehát jóval kevesebb, mint tavaly.

A petroleum ára Tapolczán. A kormányrendelet értelmében lapunk mai számában közzé tett hivatalos értesítés szerint Tapolczán a petroleum ára kilogrammonként 60 fillér, literenként 50 fillérben van megállapítva. A járás többi községeiben pedig kilogrammonként 62 fillér, literenként 52 fillér. Tekintettel arra, hogy ma 80 fillér Tapolczán egy liter petroleum ára, a maximális ármegállapítás közel 40 százalékkal szállítja le a petroleumnak árát, amit a petroleumot fogyasztó közönség bizonyára örömmel fog tudomásul venni.

Jótekonyság. A „Vörös-Kereszt” tapolczai fiókja céljaira *Fürst Irma* urhölgy Monostorapátiban gyűjtést indított. A kis adományokból nagy, összeg 222 korona jutott az egyesület nemes céljaira, mire büszke lehet a gyűjtő is és a jószívű monostorapátia is. Adakoztak: Rohonczy Károlyné 10, Mezriczky Istvánné 6, Kártyapénz 4-20, Krausz Mariska, Török Sándor, Vermesné 2-2, Török István 1-20, Kiss Gyula, Takács Imre, Gyarmati János, Fekete János, Barna Miklósné, Fürst Irma, Kajdi István, Nagy T. Antal, Török A. Gyuláné, Babos tanító ur, Farkas Józsefné, Horváth Istvánné, Szabó Antal, Takács Józsefné, Takács Sz. János 1-1 korona, Virág Mari, Babos Kálmán, Lambert Richárdné, Rompos Jánosné, Takács Andrásné, Varga Jenőné, Takács Józsefné, Cseh Antalné, Török Viktorné 60-60, Bati Kálmán 50, Máté, özv. Vargáné, Nagy Török János, Györi Ambrus, Kiss Dani, Kiss István, Horváth Vendel, Szakonyi Ferencné, Gyenge Istvánné, Török Dezső, Bati Jánosné, Török P. Zsigmond, Szabó Károlyné, Csillag Gyula, Sötét József, Merse Róza, Farantol János, Héra János,

Sebestyén Gábor köveskáli zárgondnoksága alatt lévő szőlők és ingatlanok kezelésére **kezelő** és ugyanoda egy **vincellér** kerestetik. — Vállalkozók Tapolczán a Tapolczavidéki Gazdasági Takarékpénztárban bármikor jelentkezhetnek.

Török B. Antal, Rompos Bertalan, Rompos János 40-40, Nagy Lajosné, Kiss T. Vincéné, Eszter, Pintér Gergely, Dezső József, Giczi Józsefné, Kalányos Mihály, Gyuricza Károly, Takács János, Nagy Imréné, Töli Ferenc 30-30, Rengét Andrásné 26, Asbolt Lőrinc, Tóth Ferenc, Kilinkó Józsefné, Szabó Ferencné, Kozmáné, Horváthné, Máténé, Györi Istvánné, Györi Gábor, Somogyi Károly, Horváthné, Huszár Ilona, Vargáné, Széllné, Szücsné, Ravaszné, Farkas Gábor, Varga Gyula, Varga Gábor, Nagy György, Nagy Józsefné, Nagy Ambrusné, Szabó István, Kilinkó József, Kalányos Károly, Nagy Ferenc, Sós Török Károly, Török A. Péterné, Kardosné, Pintérné, Horváth Dávid, Krusnyik Károlyné, Merse Ferenc, Török G. Károly, Török István, Kovács István, Bohi Gábor, Kajdi Antal, Bognár Enok, Török A. János, Széll Éva, Lákics Péterné, Varga Gyuláné, Kuthi Dávidné, Tóth Vendel, Török A. Jánosné, Kolop Jánosné, Németh Károly, Szuper Imréné, Takács Jánosné, Szabó Károly 20-20, Szabó János, Somogyi Ferencné, Blaskóné, Nagy Dani, Török József, Merse Vendel, Török Gáspár, Szabó Mária, Kiss T. Vendel 10-10 fillér; összesen: 222 korona 26 fillér. Természetbeni adományok: Farkas János, Szabó Károlyné. A szives adakozóknak és a jölelki gyűjtőnek ezuton mond' hálás köszönetet a

Vörös-Kereszt Egyesület tapolczai fiókjának Elnöksége.

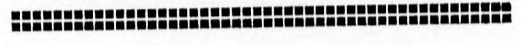
Gyenge időjárás. A kalendáriumi idő szerint ilyenkor szokott a legszigorubb tél lenni. Esőben, ködben van részünk, de a tél szigoru hidege helyett langyos tavaszi napok vannak, amelyek a korán eletre kelő rügyekben már most megindítja a nedvkeringést. Láttunk fakadó orgonabokrot, amelynek levélrügyei pattogni kezdenek, pedig hát hol van még a természet ébredésének ideje? Talán az elmaradt földmunka pótlását lehet végezni, de a talaj tulságos nedvessége ezt is csak nagyon kevés helyen engedi. Mint halljuk, a védettebb fekvésű szőlőkben megkezdtek a szőlő metszését, hogy ezzel is időt nyerjenek a tavaszi munkálatokra. Bizony ki kell használni a gazdának minden alkalmat, hogy gazdasága hiányt ne szenvedjen a művelésben.

A háboru és a költészet. Nem a Magyar Tudományos Akadémia jutalmat nyert költeményeiről van szó, hanem arról a költői ihletségről, amely a magyar föld gyermekeit, a föld szorgalmas munkásait a szenvedések közepett is, a lövészárkokban szállja meg. Nem a költői szabályok pontos betartására való törekvés ez, nem is kivánható, hanem az őszinte szív és keresetlen szavakban leirt igaz érzelmek tükröi azok a versek, amelyeket legutóbb is kaptunk Széll Lőrinc hegymagasi legénytől, aki az olasz harctéren szerez a magyar névnek dicsőséget. „Dal a táborból” és „Vers a táborból” című szerzeményei, mint ő azokat nevezi, a hazaszeretetet, a magyar vitézséget és a hitszegő tallánnal szemben érzett gyűlöletet tükrözi vissza.

Köszáli sas a Balaton körül. Csopak közelében egy társaság vadászatot tartott, midőn egy aeroplánszerű alak tűnt fel a hegyek alatt, mikor közelebb szállt, a vadászok ráismertek, hogy egy köszáli sas és lelőtték. A vadászok megörültek a nemes szárnyasnak, mert a Balaton körül még nem lőtt senki sem köszáli sast.

Milyen világ volt a Balaton mellett 1756-ban? Jankó János érdekes könyvének 280 ik lapján a következőket írja: „A jó szőlőmunkás akkor is (már 1756 ban) kevés volt s ki szert tehetett ilyenre, megbecsülte, volt s ki szert tehetett ilyenre, megbecsülte, de féltette, sőt kényeztette is s mert a jó cseléd elcsalogatása akkor is szokás volt, az articulus elrendeli, hogy a nemes vármegye limitációján felül senki akármennyi munkásának napi bérént ne merje fizetni s ha valaki a már másnak felfogadott munkást — többet igérvén neki vagy más fortéllyal — elcsalja, a helység a munkást fogja el s a gazdát minden elcsalt munkásért 50 pénzre büntesse. (18.) A munkások kényeztetése annyira ment, hogy ez ellen külön pontban kellett

az articulusnak rendelkeznie: minden munkást tartó gazda az étel és borital adásban is mértékletességet tartson, főzött nem többször napjában ketszernél, akkor is csak kétféle, nem béleket s efféle kényes süteményeket, bort pedig nem többet napjában egy icenél adjon a munkásnak, az articulus ezután elpanaszolja, hogy ezt a rendeltetést szőlőmunkáltatás idején épen maguk a gazdák szokták áthágni s némelyek nem is tartják szőlőmunkának azt, ha csak le nem részegedhetnek, pedig ebből sok gonoszság és veszedelmes következés származik s a munkás részeg elmével, tétovázó kézzel nem hasznos, hanem kárt okoz a szőlőtő körül. (34.) Ez bizony mind benn van az articulusban s annyira jellemző volt a Balatonmellékére, hogy épp úgy igaz volt 1756-ban, mint 1876-ban is, közvetlen a phylloxera pusztítása előtt, amikor is a felsőörsi prépost ezt jegyzi be az egyház könyvébe a szőlőművelésről: A nép a sertéshust akkorra tartja, mikor szőlőjét munkáltatja; ilyenkor a munkások kitartásában a gazdaszonyok közt valóságos vetélkedés folyik, gazdagon megvakított tiszta almokba kitett ételeiket cselédekkel vitetik s magok ünnepi köntösben kísérik a szőlőmunkásokhoz.”

Újságelőfizetést
bel- és külföldi ■
napilapokra,
folyóiratokra
elfogad eredeti áron
LÖWY B. könyvkereskedése
Tapolczán.

KÖZSÉGHAZABÓL.

34—915.
Hirdetmények.

Akiknek a birtokában 25 kg.-ot meghaladó ólomtárgy van, mint drót, lemez, lap, plomba, ólomzár, sulyok, betűk, csövek, csapok, szelepek, szivattyúk, vedrek, üstök, tartányok, edények, accumulator lapok; tartoznak január 15-ig a kereskedelemügyi Minisztérium iparműszaki osztályához bejelenteni; bejelentő lapok a főszolgabírói hivatalban kaphatók; büntetés 600 korona és 2 hónapi fogság.

33—915.
Január 15-ig be kell jelenteni az iparkamaránál kapható nyomtatványon a kereskedelmi Minisztérium iparműszaki osztályához a hajtóerőgépeket, u. m. gőzgépet, kazánt, gőzturbinát, félstabil lokomobilt, gázgépet, szivógázmotort, benzín- és spirituszmotort, nyersolaj- és Diesel-motort tartozékai-val együtt, egyenáramu gépet, váltakozó áramu gépet és transzformátorokat. Büntetés 600 korona és két hónapi fogság.

32—915.

Aki mindenféle nyers, fehérített és festett pamutot, pamutfonált iparszerűen felhasznál, köteles 300 kg.-ot meghaladó készletét a Magyar és Osztrák pamutközpont utján a kereskedelemügyi Minisztériumnak január 11-ig bejelenteni; ilyen anyagot feldolgozni csak annyiban szabad, amennyiben a feldolgozás engedélyezett; bejelentendők a katonai igazgatás előirásai szerint készült pamutzövetek, pamutból kötött kész férfi alsóruha, egyenruhák, ágyneműek, háti zsákok, kenyérszákok, nyakvédők, haskötők, cipőhúzó szalagok, törülköző, zseb-kendő, pamut varrocérna; a készlet-bejelentés kötelezettsége kiterjed a félgyapju vagy tiszta gyapjufonálból készült kész férfi alsóruhákra; kötelesek a tulajdonosok a január 31-én meglevő készletet február 11-ig bejelenteni, ha a készlet 1000 métert vagy 300 darabot meghalad; büntetés 600 korona és két hónapi fogság.

31—916.

Nyers marha és lóbőrért csak a megállapított árak követelhetők.

35—916.

A nyers ásványolaj és az ebből nyert termékek, benzol és kátrányolaj, kenőolaj bejelentendők, ha 10 mázsát meghaladó mennyiségben van készlet.

43—916.

A jelen hadjáratban rokkantá lett, elárvult, megözvegyült és a haditengerészet legénységi állományába tartozók és hozzátartozóik részére segélyezési alap létesített; a kérvények felszerelési módja a főjegyzői hivatalban megtudható.

Január 10-ikétől kezdve bárkinek naponként és fejenként buza, rozs vagy árpaliszttól vagy e gabonaneműek keverékéből előállított lisztből legfeljebb 240 grammot szabad fogyasztani, nehéz testi munkával foglalkozók 300, őstermeléssel foglalkozók 400 grammot használhatnak fel, s ezt a mennyiséget mindenki első sorban saját meglevő liszt vagy gabonakészletéből köteles fedezni. Lisztet vagy kenyéret január 10-ike után csak liszt vagy kenyérfogyasztási igazolvány alapján lehet kapni; vendéglőkben kenyér csak kenyérfogyasztási igazolvány alapján adható, a vendéglős, vagy étel kiszolgáltatásával foglalkozó üzlet vagy intézet kenyéret csak a bevont szelvények ellenében szerezhet be, lisztet pedig vendégforgalmához mérten kaphat; akinek augusztus 16-ikéig számítható házi és gazdasági szükségletét meghaladó készlete van, tartozik feleslegét bejelenteni; aki ezen rendelet ellen vét, kihágást követ el és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel és két hónapig terjedhető elzárással büntetetik.

Az előjáróság.

1271—1915. szám.

Az 1883. évi XLVI. t.-c. 13. §-a alapján felhívom a föld- és háztulajdonosok, hogy akiknek ingatlanaira kamat mellett kölcsön van bekebelezve; ezen adósságukat a községi előjáróságnál, 1916. évi január hóban, adóleengedés céljából bevallhatják.

Tapolcza, 1915. december 31.

Németh Jenő
nagyközségi jegyző.Győry János
bíró.

Felhívom mindazok, kiknek Tapolcza községtől bármiféle címen a múlt évről követelésük van, hogy arról számláikat folyó hó 15-ig mutassák be, mikor is szabályszerűen kiállított nyugta ellenében a községi pénztáros azt kifizeti.

A jelzett időn túl nem fogunk múlt évi követelést kifizetni.

Győry János
bíró.

A tapolczai járás főszolgabirájától.

7646—915.

Hirdetmény.

Tárgy: A 86175. VI. c. K. M. sz. rendelet alapján a világító kőolajnak árát a 4451—915. M. E. számú rendelet 5—7. §-ai értelmében való megállapítása.

Véghatározat.

A fenti számú M. E. rendelet alapján a következőkben állapítom meg:

a) a világító kőolajnak a kereskedők által való eladása esetén a legmagasabb ár, ha az eladott mennyiség legalább egy hordó, 100 kilogrammonként 57 korona hordóval együtt. Ezen az eladó kereskedő „helyi raktára” értendő. Ezen árban a 4451—915. M. E. sz. rendelet 5. §. b) és c) pontjaiban említett helyi illetéket és fuvar-költséget 100 kilogrammonként kettő koronában állapítom meg.

b) Világító kőolajnak egy hordónál kisebb mennyiségben való eladása esetében követelhető legmagasabb ár,

Tapolczán:

kilogrammonként . 60 fillér
literenként . . . 50 fillér

A járás többi községeiben:

kilogrammonként . 62 fillér
literenként . . . 52 fillér

Ezen véghatározatot a községekben a szokásos módon közzéteni és a legmagasabb árakat a közvetlen fogyasztó részére árusító kereskedők üzlethelyiségeiben szembe tűnő helyen kifüggeszteni rendelem.

A járás jegyzőit felhívom, hogy a kihirdetést azonnal teljesítsék és hogy a kihirdetést igazoló községi bizonyítványokat hozzám azonnal beterjesszék.

Ezen rendelkezések áthágói két hónapig terjedhető elzárással és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

Tapolcza, 1916. január 1.

Dr. Sághváry Jenő
főszolgabíró.

370. szám. 1915.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezzel közhírré teszi, hogy a tapolczai kir. járásbírósnak 915. Pk. II. 1411. számú végzése által Nyári Anna végrehajtató javára Vásár-téren levő házban 352 K tőke és járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felül és lefoglalt és 2260 koronára becsült egy benzinmotor, egy motorfűrés, 2 darab kis cséplőgép, dob, paraszt kocsi, hajtó rosta, kerékpár, 45 métermázsa cement, földő pala, 20 métermázsa mész és 2 darab tizedes mérleg és súlyokból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Tapolczán leendő eszközzésére 1916. évi január hó 14. napjának délelőtt fél 10 órája határidőül kintüzetik s ahhoz a venni szándékozók ezzel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a leg-többet ígérőnek a becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Tapolczán, 1916. évi január hó 2. napján.

Kerkápoly, bir. végrehajtó.

Lesenczetomaj községben egy

korcsma, szatócs-
üzlet és mészárszék

1916. évi május hó 1-től bérbeadó.

Értekezni lehet a fenti körjegyzői hivatalban.

A győri kir. járásbíróstól.

8355—1915.

Hirdetmény.

A győri kir. járásbírósnak közhírré teszi, hogy az állítólag elveszett következő okirat: a Magyar Általános Hitelbank győri fiókja által Győrött 1914. évi november 23-án 400 K névértékű 1914. évi 6%-os m. kir. adómentes állami járadékkölcsön kötvény és szelvényei kiszolgáltatására vonatkozó kötelezettséget és ezen kötvény ellenértékben felvett 390 K befizetését igazoló elismervény megsemmisítése iránt az eljárást a Tapolczai vidéki Gazdasági Takarékpénztár Rt. kérelmére folyamatba tette. Ennélfogva felhívja az említett okirat birtokosát, hogy a jelen hirdetménynek a Budapesti Közlönyben történt harmadszori beiktatását követő naptól számított egy év alatt az okiratot a bíróságnál mutassa be, mert ellenkező esetben a bíróság azt a jelzett határidő letelte után a folyamodó újabb kérelmére semmisnek fogja nyilvánítani.

Győrött, 1915. december 20.

Kastner sk., kir. jbiró.

A kiadmány hitelül:

Olvashatlan aláírás, jb. imok.

Az Iskola- **EGY HÁZ**
:: utcában— melyben 2 szobás lakás
van — szép udvarral

azonnal bérbeadó.

:: Bővebbet ::
PAJTÁS HENRIKNÉL Tapolczán.